

ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ПРОЦЕСУ ОЦІНЮВАННЯ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОРГАНІЗАЦІЇ

Гусаковська Т.О., к.е.н., доцент,

доцент кафедри менеджменту

Святний Л.О., аспірант

Дубіннік Б.С., магістрант

ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

В умовах постіндустріальної економіки, де основним ресурсом компанії стають знання та інтелектуальні активи, актуалізуються питання управління інтелектуальним потенціалом та, зокрема його оцінювання.

Процес оцінювання інтелектуального потенціалу організації є складовою процесу управління його інтелектуальним потенціалом та вимагає розробки відповідного організаційно-методичного забезпечення. Від того, наскільки обраний підхід до здійснення процесу оцінки буде відповідати цілям та особливостям об'єкту управління, напряду залежить ефективність даного процесу. На сьогоднішній день існує низка розробок щодо оцінювання окремих складових інтелектуального потенціалу організації – людського капіталу, інтелектуальної власності, споживчого та структурного капіталу тощо.

Складові інтелектуального потенціалу та порядок їх формування будуть визначати особливості організації його оцінки. Інтелектуальний потенціал організації включає її інтелектуальний капітал, ефективність його використання та можливості для майбутнього розвитку [1].

Отже, процес оцінки інтелектуального потенціалу буде включати в себе:

- оцінку інтелектуального капіталу підприємства;
- оцінку ефективності використання інтелектуального капіталу підприємства;
- оцінку можливостей розвитку.

При цьому процес оцінки інтелектуального капіталу буде включати в себе

підпроцеси оцінки людського капіталу, структурного та клієнтського капіталу, оскільки кожен з цих підпроцесів має свої вимоги відповідно до особливостей об'єкта оцінки.

Існує низка методик для оцінки інтелектуального потенціалу та його складових (зокрема, інтелектуального капіталу та інтелектуальної власності), які об'єднані в чотири групи (рис. 1).

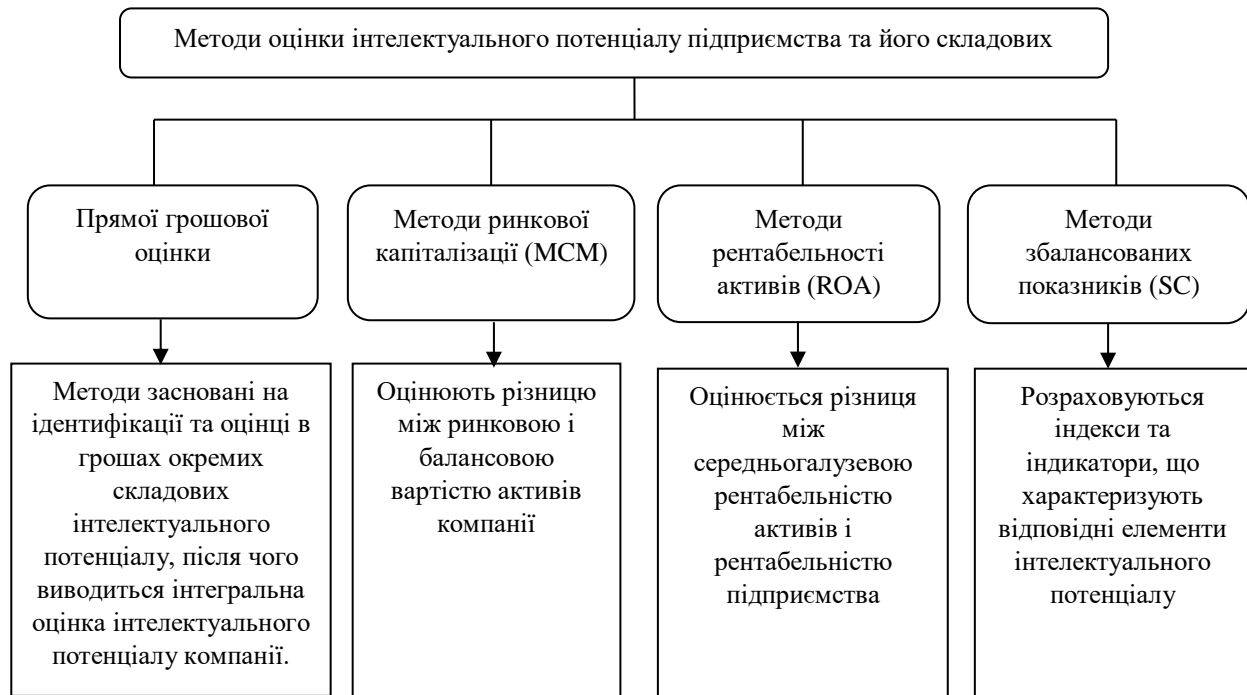

Рис. 1 Методичний інструментарій оцінювання інтелектуального потенціалу підприємства [5]

Методи прямої грошової оцінки окремих складових інтелектуального потенціалу передбачають вимірювання вартості зазначених складових на базі витратного, дохідного та ринкового підходів.

Методи ринкової капіталізації також оцінюють інтелектуальний потенціал підприємства у вартісному виразі, але базуються на припущенні, що саме інтелектуальний потенціал є джерелом формування доданої вартості підприємства, тобто різниця між балансовою вартістю підприємства та його ринковою вартістю – це і є вартість інтелектуального потенціалу.

Найбільш доцільними при здійсненні оцінки інтелектуального потенціалу,

на наш погляд, є SC-методи, що передбачають розрахунок ключових показників, які характеризують досягнення стратегічних цілей організації. Результат оцінки інтелектуального потенціалу за цими методами – масштабування факторів, що є визначальними для дохідності організації в довгостроковому періоді.

SC-методи оцінки інтелектуального потенціалу організації базуються на його розгляді як необхідної умови для інноваційного розвитку, майбутніх фінансових результатів та сильної конкурентної позиції. Ця група методів направлена на аналіз та оцінку інтелектуального потенціалу організації з метою забезпечення її розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гусаковська Т.О., Рибалко-Рак Л.А. Управління процесами оцінювання інтелектуальної власності та інтелектуального потенціалу промислових підприємств. *Вісник Національного технічного університету “Харківський політехнічний інститут” (Економічні Науки)*, 2021. №1. С. 69–72. URL: <http://es.khpi.edu.ua/article/view/243284/241105>

2. Гусаковська Т.О., Савченко О.В., Михайленко Д.О. Інтелектуальний потенціал як фактор інноваційного розвитку та управління змінами на підприємстві. *Стратегічно-інноваційний розвиток суб’єктів економічної системи в умовах глобалізації: збірник тез VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції*, (Кременчук, 8-10 листопада 2021 року). Кременчук, КрНУ, 2021. 138 с. (С. 61–63).

3. Островська Г. Управління інтелектуальним потенціалом підприємства. *Галицький економічний вісник*. 2018. №2(55). С. 88–97.

4. Перерва П.Г., Марчук Л.С. Інтелектуальний потенціал як економічна категорія. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (економічні науки) : зб. наук. пр.* Харків : НТУ «ХПІ», 2018. № 15 (1291). С. 53–63.

5. Sveiby К.Е. Methods for Measuring Intangible Assets. URL: www.sveiby.com/articles/IntangibleMethods.htm.